

Odolnost velení

Popsali jsme již v mnoha teoretických statích jaký bude charakter příštího možného celosvětového střetnutí, jaký ráz bude mít bojová činnost, jak se budou rozvíjet soudobé operace na válčišti. Závěry z těchto našich představ přirozeně neděláme jenom proto, že je dovedeme udělat a že tyto závěry dovedeme také správně zargumentovat, děláme je v první řadě proto, abychom z nich vycházeli při veškeré naší praktické činnosti. Závěry z charakteru soudobé války, závěry z charakteru soudobých operací a charakteru bojové činnosti vůbec stávají se přijatými doktrinárními závěry a stávají se pro nás závaznými zákony. My jsme pak povinni se těmito zvláštními zákony řídit v naší praxi, jsme povinni tyto zákony respektovat ve všem co souvisí s přípravou na válku. To je nezbytná závaznost závěrů z naší teoretické práce. Připomínám tuto skutečnost hlavně proto, abychom si uvědomili velmi jasně, že zůstat na půl cesty by nebylo správné. Připomínám to také proto, že jsme tak nějak zůstali na půl cesty v otázce odolnosti velení.

Nejdříve si řekněme *v čem spočívá odolnost velení*. Spočívá v několika faktorech jako jsou mobilnost velitelských stanovišť, jejich technické vybavení, jejich vhodné členění, malá početnost jednotlivých štábů, bezporuchovost techniky velení (zde mám na mysli přirozeně v první řadě spojovací techniku, ale i techniku velení budoucnosti — výpočetní techniku), správné využívání přirozených úkrytů v terénu a s tím související správné maskování velitelských stanovišť, ženíjná úprava terénu a další faktory dílčího významu.

Samozřejmě nejde vůbec o nějakou samoučelnost. Jde o velice vážnou problematiku, kterou v žádném případě nesmíme zanedbat. Mohli bychom na to jednou velice doplatit. Odolnost míst velení a tím samozřejmě i velení samotného spočívá *ve schopnosti neustále řídit vojska v průběhu bojové činnosti*, řídit je za všech okolností a hlavně v nejsložitějších podmínkách, tzn. při hromadném použití jaderných, chemických či bakteriologických zbraní.

Takováto situace bude vznikat v prvé řadě v začátku války, kdy se bude řešit boj o strategickou iniciativu v procese prvního hromadného jaderného úderu. Ztratit v této situaci velení znamená myslím právě tolik jako nemít v této situaci dostatek jaderných zbraní a nebo dostatek prostředků protivzdušné a protiraketové obrany.

Chci připomenout, že jedním z nejdůležitějších cílů, na které se používá jaderných zbraní jsou právě velitelská stanoviště. Tento cíl patří vůbec k nejdůležitějším. Proč, to je nabílední. Nechci generalizovat, ale dovedeme si představit situaci, kdy v počátečním období války se nám podaří zničit nepříteli jeho místa velení vyššího operačního svazu, operačních svazů a svazků. Konec konců by na to ani nebylo potřeba velkého množství jaderných úderů. Ani ne tolik, jako ke zničení dvou nepřátelských divízií a srovnajme. Myslím si, že bez těch dvou divízií by se protivník mohl obejít a mohl by manévrem ztrátu vyrovnat, ovšem co by dělal bez zničených míst velení, to si také myslím, dokážeme dobře představit. A teď jsme uprostřed celého problému. Co jsme udělali pro to, abychom takovouto situaci nedopustili. Myslím, že ne mnoho.

Malé srovnání. Dnes již nikoho ani nenapadne, aby vedl bojovou činnost (operaci) a v každé době neměl k dispozici dostatek záloh k tomu, aby mohl reagovat na vzniklou situaci na frontě. Postupně se vyvinuly zálohy různého typu a charakteru: vševojskové, protitankové, protichemické, ženijní a další. Jejich funkce není jenom v tom, že se jich používá na docílení zvratu v bojové či operační situaci, ale i proto, abychom nahradili zničené či jinak ztracené či nebojeschopné uskupení, jednotku apod. Je to jistě správné a nikdo o tom nepochybuje. Dokonce celá metodika vytváření záloh všeho druhu se již tak vžila, že se dělá řekl bych už „podvědomě“. No a co jsme udělali až dosud pro to, abychom zabezpečili odolnost a životnost velení. Velice málo. Přirozeně nebylo by to objektivní, abych chtěl tvrdit, že vůbec nic, ale chci polemizovat s každým, kdo tvrdí, že jsme udělali dost. To také pravda není. Vytváříme si sice na každém cvičení i takovou situaci — když se na to nezapomene — abychom zjistili co se bude dít, když ten a ten štáb divíze, to a to velitelské stanoviště bylo zničeno atomovou bombou. Co na to bude dělat vyšší štáb, jak vzniklou situaci bude řešit, jak přenesé velení, na koho atd. Vyšší štáb tuto nahranou situaci vyřeší tím, že vyšle operační skupinu ze svého štábu, která velí do té doby, než se zformuje nový štáb divíze a ten pak převezme velení. Tak a nebo podobně procvičujeme, jak je zabezpečena životnost a odolnost velení. Já si myslím, že to je nedostatečné a myslím si, že nemáme právo se k celé problematice chovat tímto způsobem, že nemáme právo řešit celou otázku důsledněji, než to děláme dosud. Já vím, na tomto místě mi mnozí namítnou, že životnost velení je v tom, že se člení na VS, PVS a TVS a že tím je všechno docela dobře zajištěno. Kéž by tomu tak bylo. Jestliže ovšem platí to, co jsem uvedl výše a platí-li to, že honba na velitelská stanoviště bude stejně krutá jako honba na zbraně hromadného ničení, pak samozřejmě to zdaleka nestačí. Co tedy dělat?

Pokusme se nastínit cesty řešení tohoto nesmírně důležitého problému, pokusme se ukázat na to, jak bychom měli postupovat, aby odolnost míst velení byla zajištěna po celou dobu vedení bojové činnosti a docílit toho, co nakonec je napsáno již velice dávno v řádech, totiž že velení vojskům musí být nepřetržitě.

Samozřejmě touto otázkou se nezabývám jako první. Je to známá problematika. Snaha o zabezpečení nepřetržitého velení vyústila kromě jiného i v tom, že se velení rozděluje na několik velitelských stanovišť a ta se ještě dále člení. A tak ve 2. světové válce zpravidla místa velení se dělila na velitelské stanoviště, týlové velitelské stanoviště a na pozorovatelnu. Toto členění se v druhé světové válce plně odůvodnilo a nebylo třeba po celou dobu války dělat jakoukoliv změnu. Proč tomu tak bylo? Hlavně proto, že bylo třeba místa velení přizpůsobit objektům, které byly řízeny a přizpůsobit podmínkám vedení bojové činnosti. Velitel, který chtěl dobře řídit boj či operaci, byl zpravidla ve dne na své pozorovatelně, odkud mohl dobře přímo pozorovat bojiště a mohl ovlivňovat vývoj bojové činnosti. Pozorovatelná umístěná na kopcích, ze kterých mohl velitel obsáhnout dostatečně veliký prostor, v každém případě prostor či směr, kde se odehrávala hlavní činnost, plně této potřebě vyhovovala. Proto velitel útvaru či svazku a často i velitel svazu probyli celý světlý den na pozorovatelně. Náčelník štábu pak na velitelském stanovišti, odkud měl spojení ke všem prvkům bojové či operativní sestavy, řídil ostatní vojska a udržoval spojení s nadřízeným štábem po všech směrech odborného řízení. Večer se velitel vracel na velitelské stanoviště, náčelník štábu ho informoval o celkové situaci a předložil mu návrh na rozhodnutí pro další den a tak to šlo (samozřejmě, že mohly být i výjimky) každý den. K řízení problematiky týlu rozmísťovalo se týlové velitelské stanoviště v prostoru zásobovací základny, či v prostoru skladů, aby co nejlépe mohlo zabezpečit zásobování bojujících vojsk vším potřebným.

Je pochopitelné, že takovýto způsob členění míst velení byl přijat jako základ pro systém rozmísťování velitelských stanovišť i po válce. Ovšem ne na dlouho.

Zbraně hromadného ničení přinesly zvrát do strategie, operačního umění i taktiky, vytvořily zcela nové podmínky boje a pokud hovořím nově tak je třeba podotknout kvalitativně nové a bylo třeba, aby se těmito podmínkám přizpůsobila strategie, operační umění i taktika. Dochází k vědeckému rozpracování otázek vedení války v nových podmínkách, dochází k zásadním změnám i v oblasti operačního umění a stojíme před problémem co s velením.

Je zajímavé, že s otázkou vedení bojové činnosti jsme se vypořádali celkem dost rychle. Fronta se značně rozšířila, operace i boj se odehrávají na větší hloubce a s mezerami v sestavách vojsk, fronty nejsou tedy souvislé atd. Nechtěl bych zde vypočítávat všechno to, co se změnilo, bylo již napsáno o tom dost. Ovšem chtěl bych ukázat co se nezměnilo ve velení.

Přesto, že došlo k poměrně značným změnám ve vedení bojové činnosti projevuje se ještě dnes snaha zachovat systém členění míst velení jako tomu bylo v druhé světové válce. Na místo pozorovatelnou vzniká předsunuté velitelské stanoviště a ostatní dělení zásadních změn nedoznalo. Co představuje předsunuté velitelské stanoviště? Samozřejmě s pozorovatelnou to nemá již vůbec nic společného. O pozorovatelně je možné hovořit ještě na stupni praporu a pluku, méně již na stupni divize a vůbec ne na stupni armády či frontu. Samozřejmě, že to nijak nevylučuje, aby se velitel kteréhokoliv stupně na nějakou pozorovatelnu přemístil, aby mohl nějakou epizodu v boji či operaci pozorovat. Ale sami posuďte co velitel divize, armády či dokonce frontu uvidí. V nejlepším případě prapor, či část pluku. Co mu to dá k řízení boje divize. A co dá veliteli armády, či dokonce veliteli frontu. A přesto zřizujeme i na operačních stupních předsunutá velitelská stanoviště. Já vím, můžete mi na-

mítnout, že to přece není pozorovatelná. Oficiálně dnes říkáme, že předsunutá velitelská stanoviště se zřizují proto, aby byla zachována životnost velení, je zřizováno proto, aby při vyřazení velitelského stanoviště mohlo toto místo velení po určitou dobu velet, než bude organizováno velení z nového velitelského stanoviště. Jistě je to jedno z možných řešení. Podívejme se na to, zda je to řešení nejlepší. Nesmíme zapomenout rovněž na to, že i na týlové velitelské stanoviště je položen úkol převzít na sebe povinnost velet v případě vyřazení velitelského stanoviště. I to je správná zásada. Ale můžeme se ubránit pocitu, že to je jen jakási improvizace?

Vycházíme-li z toho, že velitelská stanoviště budou jedním z hlavních objektů jaderného úderu nebo úderů letectva, pak dojdeme k závěru, že nemáme vůbec žádné právo improvizovat v této oblasti.

První a základní povinností je nedopustit přerušení velení, zachovat jeho nepřetržitost. Tato povinnost je zvlášť důležitá v době, kdy po jaderných úderech situace na frontě se může tak rychle měnit, že stav jednotek, svazků nebo speciálních jednotek je třeba kontrolovat daleko častěji, než tomu bylo za druhé světové války. Tehdy stačilo, když se účtovalo denně večer.

Velitelé všech stupňů, operační stupně nevyjímaje, se budou muset rozhodovat daleko častěji i v průběhu dne a to všechno vyžaduje nepřetržitý tok informací o situaci. Řešení tohoto problému se hledalo různými cestami. Ovšem nakonec se ukazuje na všech poválečných cvičeních, a hlavně na cvičeních v poslední době, že i dnes nespolehlivější velení je z velitelského stanoviště. Proto také velitelé operačních stupňů jen velice neradi velitelské stanoviště opouštějí a dokonce jejich štáb je tomu rád. Platí tedy i dnes zásada, že velitelské stanoviště je hlavním místem velení. Platí-li to, pak samozřejmě je toto místo velení i dotováno nejvyšší kvalitou spojení, je vybaveno nejvyšší kvalitou technikou velení a jsou mu vytvořeny pro práci také nejlepší podmínky. Velitelské stanoviště se ale v dynamice boje či operace musí přemisťovat. Velet za pohybu je otázka neskutečně složitá, hlavně na operačních stupních a já dokonce bych chtěl tvrdit, že požadavek na velení za pohybu na těchto stupních je nereálný a je to myslím zbytečné přání. Prosím, abyste mně pochopili, že zde vůbec nejde o to, že to není možné technicky. Dřív nebo později technika to dovede. Ale operační štáb je taková organizace, že má-li připravit veliteli návrh na rozhodnutí, nemůže to dělat v jakýchkoliv podmínkách.

Kromě toho je třeba vidět i tu skutečnost, že v soudobých podmínkách štáb se bude přemisťovat nejenom proto, že vojska se od něho vzdalují, ale bude se přemisťovat i proto, že musí periodicky měnit své místo v rámci protijaderného manévru. Protijaderný manévr je jednou z efektivních forem zabezpečení odolnosti míst velení. V každém případě v době kdy se štáb přemisťuje (a samozřejmě to platí především pro operační štáby) bude velení značně oslabeno.

Mám za to, že pro tuto situaci je třeba mít druhý prvek velení a to druhou sestavu (garnituru) velitelského stanoviště, která velení na sebe převezme a velí do té doby, než je organizováno velení z nového místa. Mám zde na mysli naprosto shodnou sestavu, plně rovnocennou, takovou, aby rozdíl v řízení vojsk nebyl vůbec patrný. Příliš velký luxus? Vůbec ne. Ztráta velení je daleko dražší ve svých důsledcích než ztráta jedné divize. To platí samozřejmě v plné míře i o týlovém velitelském stanovišti. Aby mně bylo rozuměno, nejde o žádné záložní velitelské stanoviště, jde o dva shodné prvky. Na těchto velitelských stanovištích budou organizováni velitelé představování zástupci nejvyšších funkčních orgánů jako je velitel armády či frontu, náčelník štábu, náčelník

operační správy, zpravodajské správy, či zástupci náčelníků jednotlivých pod-systémů (operačního, průzkumu, palby, technického či týlového zabezpečení). Hlavní funkcionáři budou v jedné garnituře a budou se pohybovat z jednoho položení k druhému pomocí vrtulníků. I tím bude do určité míry zachována jejich životnost. Přesun takovéto soustavy je pak značně jednoduchý a velení je skutečně nepřetržitě. I dnes jak je známo jsme určitý krok k řešení tohoto problému udělali tím, že máme dvě položení spojovacího uzlu. Je to správné, protože kdyby tomu tak nebylo, nebylo by možné zabezpečit přijetí velitelského stanoviště na novém místě a přesunu vůbec. Myslím, že však je třeba říci i b) a vytvořit dvě položení celého velitelského stanoviště z důvodů, které jsem popsal.

To však není všechno. I v této situaci bude docházet k ničení míst velení. Některé z jednotlivých položení může být zničeno. Pro tento případ a proto, aby skutečně bylo velení nepřetržitě, je třeba, aby celá jedna kompletní sestava velitelského stanoviště se pohybovala poblíž míst velení, ovšem může být již bez potřebné komplexní spojovací a ostatní techniky velení (bude-li to ekonomicky možné, bylo by dobře i se záložní spojovací a ostatní technikou velení). Tato záloha může kdykoliv nastoupit na místo vyřazené.

Má-li velení být na jedné straně nepřetržitě, ale na druhé straně nemá-li se do velení plést několik velitelských stanovišť současně, bude třeba velmi přesně stanovit metodiku práce celého systému. Samozřejmě může být veleno jen z jednoho místa. To znamená na tomto místě se stéká proud informací a z tohoto místa vycházejí řídicí informace k vykonavatelům. Informace se zpracovávají na technice velení tohoto velitelského stanoviště. Jestliže však musí být druhé položení vždy připraveno převzít velení [v době přemísťování druhého, v době kdy je toto zničeno a nebo dokonce v době stanovené grafikonem odpočinku] musí i na tomto místě velení být paralelně zafixováno všechno to, co se odehrává na tom velitelském stanovišti, které je v té době v činnosti. Jenom tak může v každé situaci být velení nepřetržitě.

Je samozřejmě, že při vyřazení kteréhokoliv v prvku uvedené soustavy, musí být tento prvek manévrem z hloubky nahrazen v nejkratší době prvkem novým. Jak je z uvedeného vidět, neuvažuje se v tomto systému představené velitelské stanoviště. To není nedopatření. Skutečně se neuvažuje. Myslím si, že je to prvek skutečně zbytečný. Vůbec nic nebrání veliteli armády nebo frontu, aby vyjžděl nebo vyletěl na ty úseky fronty, kde se děje něco v čem by měl zasáhnout. Pak ovšem je podle mého názoru daleko lepší když si vyjede přímo na některé velitelské stanoviště podřízené armády nebo dokonce divize, protože v takovém případě může mluvit osobně s velitelem armády či divize a není nutné organizovat za tímto účelem speciální spojení na představené velitelské stanoviště. Důvod, který se často uvádí pro zřizování PVS, aby velitel neztrácel kontakt s vojsky je v dnešních podmínkách důvodem pomyslným. Myslím, že je důležité, aby velitel (A či Fr) měl s bojujícími vojsky stále spojení a mohl velet. Tomu v první řadě by mělo být podřízeno přemísťování míst velení. Takovýto způsob pohybu velitele frontu či armády, nebo pohyb jeho skupiny předpokládá velmi pohyblivé prostředky jako je vrtulník, či skupina vrtulníků vybavených výkonnými spojovacími prostředky, aby pomocí nich mohl se velitel v každé situaci orientovat o rozmístění jednotlivých míst velení a podle toho se pohybovat. V každém případě bude správné, když i pro velitele bude platit jedna zásada: Všechna rozhodnutí dělat pokud možno na tom velitelském stanovišti, ze kterého se právě v té době velí.

To je jedna stránka problému. Nyní se podívejme na druhou a myslím stejně důležitou. Jde totiž o *rozmístění velitelských stanovišť v terénu*. Ani to není záležitost nová. Víme dobře jak na cvičeních jsme byli nuceni rozmísťovat jednotlivé složky velitelského stanoviště na velké vzdálenosti od sebe (např. velitelské stanoviště frontu se rozmísťovalo jednou na ploše nejméně 100—150 km², jindy 50—60 km², velitelské stanoviště armád na ploše 20—30 km² atd.) Je nesporné, že takovéto rozložení velitelského stanoviště značně zvyšuje životnost a odolnost místa velení, ale na druhé straně vytváří obrovské potíže v práci. A co je nejhorší, že totiž dosavadní organizační struktura štábů (klasické dělení štábů) vůbec takovýmto podmínkám plošného členění nevyhovuje. Nevyhovuje proto, že dnešní organizační struktura štábů vyžaduje v procese velení takové složité součinnosti, že prostě náčelníci jednotlivých složek štábu, druhů vojsk jsou v nepřetržitém pohybu mezi daleko od sebe oddělenými skupinami štábu, že nemají dost času na svoji vlastní práci. Ukazuje se, že jiné členění, členění na podsystémy přísně účelové vytvoří podmínky daleko příznivější. Mám na mysli např. podsystém průzkumu, palby, technického zabezpečení, PVO, materiálního zabezpečení atd. Jde totiž o určité uzavřené problematiky, které v sobě zahrnují všechny orgány potřebné ke komplexnímu řešení jednotlivé problematiky řízení boje a tudíž součinnost je omezena na minimum. V takovéto situaci je možné dělení uvnitř velitelského stanoviště do určité míry dodržet, aniž nutíme náčelníky všech stupňů k nepřetržitému pohybu uvnitř štábu.

Touto problematikou, to znamená v podstatě i otázkou ženiního vybudování velitelského stanoviště se zabírá genpor. žen. vojsk G. Smamojlovič v jedné své teoretické stati. Ukazuje na to, že velitelské stanoviště je možné rozmísťovat účelněji než to děláme dosud, že je možné místo na 6—8 skupin je dělit na 4 základní skupiny a tím usnadnit jednak ženiní vybudování a jednak zjednodušit styk mezi příslušníky štábu. Nebudu diskutovat o ostatních teoretických závěrech, které autor dělá, ale chtěl bych upozornit právě na okolnost, ke které dochází v otázce členění velitelského stanoviště. V rámci jednotlivých relativně samostatných podsystémů bude totiž možné provést daleko snadněji opatření k ukrytí techniky a živé síly a tím mnohonásobně zvýšit odolnost celé soustavy. Jednotlivá pracoviště v rámci podsystémů bude možné rozmísťovat blíže k sobě a naopak, jednotlivé podsystémy pak rozmístit na takovou vzdálenost, aby úderem jedné atomové bomby nebylo vyraženo více než jedno z takových míst. Je samozřejmé, že to si zase vyžádá určité specifické řešení v rozdělení práce uvnitř celého štábu, aby při vyražení jednoho podsystému mohl celý orgán velení pracovat dál (o tom až v některém příštím pojednání).

Ještě jedna důležitá okolnost souvisí velmi úzce s problematikou odolnosti velitelského stanoviště. Je to otázka maskování.

Nikomu není dnes přece tajemstvím, že soudobé prostředky průzkumu jsou tak výkonné a mají takovou rozlišovací schopnost, že je velice těžké něco na bojišti vůbec ukryt, pokud to není možné zakopat do země (a na to zpravidla bude málo času). To platí v plné míře i o velitelských stanovištích. Sama velitelská stanoviště, jejichž složení, vybavení, technika jsou takovými typickými objekty, že nedá průzkumu mnoho práce zjistit, kde se nacházejí a dokonce ještě snadněji zjistit je na přesunu. Nehovořím o tom do jaké míry rádiový provoz, antény a ostatní prostředky spojení demaskují přítomnost velitelského stanoviště. Nehovořím o tom proto, že je možné rozmísťovat tyto prostředky mimo vlastní velitelské stanoviště a tak tento demaskující faktor zmírnit. Jde

mi v této úvaze výhradně o otázku demaskování velitelského stanoviště touto technikou a těmi prostředky, bez nichž si neumíme představit soudobé velitelské stanoviště. Jde o štábní autobusy, osobní automobily, různé elektrocentrály a ostatní atypickou techniku. Nemůžeme přece žádného průzkumníka (zde mám na mysli v první řadě průzkumného letce) klamat o tom, že na silnici se nepřemísťuje velitelské stanoviště. Dokonce si myslím, že to pozná na první pohled. A pak již není nic složitějšího než si počkat do kterého lesa zajede a provést odpovídající atomový úder. Dokonce si myslím, že by bylo velice vhodné za tím účelem si vyhradit speciální průzkumné stíhače velitelských stanovišť a mít pohotovostní palebné prostředky k ničení zjištěných velitelských stanovišť.

Jaké tedy řešení této problematiky?

Já si myslím, že v první řadě si musíme přiznat, že samotné velitelské stanoviště těžko skryjeme (nemůžeme přece jeho přemístění provádět výhradně v noci, i když to bude nejvýhodnější).

Musíme tedy jít jinou cestou. Musíme vnější vzhled velitelského stanoviště přizpůsobit podmínkám, ve kterých se pohybuje, aby nevzbuzovalo pozornost průzkumu. Na bojišti bude neustálý pohyb bojových jednotek, útvarů, zásobovacích proudů. Je třeba, aby i proud přesunujícího se velitelského stanoviště byl podobný ostatním proudům. Na první pohled se to zdá složité, ale myslím že je to řešitelné. V žádném případě však není možné, alespoň na stupni operačním jít cestou, kterou někteří doporučují, tj. dát štáby do obrněných transportérů. To je řešení, které je možné tolerovat na cvičeních, která trvají pár dní, ale sám nemám představu, že by operační štáby měly pracovat nepřetržitě v transportérech. Proto je třeba hledat řešení jiná. Například na štábní autobusy je přece možné dát shora automobilní plachty a na pohled z nich udělat nákladní automobily, které jedou s plachtou. Pokud se týká ženijních strojů, pak je třeba i z nich vytvářet proudy podobné bojovým, které již nebudou nepříteli tolik „dráždit“. Je jisté, že ani zde není možné zůstat na půl cesty a proudy je třeba i početně vytvářet takové, jaké jsou běžné v bojových podmínkách naší organizace. Znamená to tedy, že VS bude třeba přesunout bez předchozího zformování do jednoho proudu, ale bude asi dobré přesunout je po jednotlivých podsystémech. To ve svém důsledku může zkrátit nepříteli o tom, co k čemu patří. Nechci tvrdit, že to je jediný návod jak tento problém řešit a myslím si, že v každém případě je to cesta.

Nebudu hodnotit další faktory zvyšující životnost a odolnost velitelských stanovišť, jako jsou mobilnost, bezporuchovost techniky, technické vybavení atd., chci se ale ještě zmínit o početnosti štábů. To je problematika, kterou se zabýváme rovněž již hodně dlouho. Každý výcvikový rok, nebo každé větší cvičení se v rozboru touto otázkou zabývá a obvykle konstatuje, že štáby jsou velice početné a tudíž nepohyblivé a zranitelné. Z toho pak je i vyvozen úkol, zkrátit podstatně počty štábů. V podstatě snaha logická a zdůvodněná. Ovšem její realizace je již problematičtější. Nechci ukazovat cestu k řešení. Samozřejmě je jen jedna, tj. automatizace a mechanizace celého systému velení, využívání moderní techniky. Vzhledem k tomu, že nemáme dosud moderní malorozměrovou a odolnou mobilní výpočetní techniku a potřebná přenosová zařízení, je tento problém ještě před námi. Ovšem je to cesta jediná a správná. Já chci

ale hovořit o jiném. Podle mého názoru je třeba počty štábů maximálně zkracovat i v dnešních podmínkách. Snažit se odstranit všechny duplicity, organizovat práci ve štábech týmovým způsobem, nenamáhat štáby do úplného vyčerpání, ale řešit problém tak, jak jsem uvedl vpředu. Totiž jednotlivá položení (garnitura) velitelských stanovišť dělat malá, ale za to mít každé z nich ve dvou sestavách, účelně je střídát při velení vojskům a mít stále k dispozici jednu záložní garnituru pro případ potřeby. Myslím že to je reálná cesta, jak snížit počty štábů. Samozřejmě nepůjde o absolutní snížení štábních pracovníků, naopak zde se zřejmě počty zvýší, jde o snížení jednotlivých elementů soustavy. Tímto způsobem řešené velení pomůže upevnit jeho odolnost a tím i zajistit po této stránce úspěch v každé situaci.

Nehovořil jsem o týlovém velitelském stanovišti, protože problematika, o které jsem se zmiňoval, v plné míře platí i v tomto případě. Vůbec není možné hovořit dnes tak, že otázka řízení týlu je na druhém místě. To by myslím bylo nesprávné a přinejmenším nerozumné.



Závěrem chci upozornit na to, že přirozené řešení celého problému není samo o sobě otázkou několika organizačních opatření. Toto je podmíněno v celém komplexu řešením nového systému práce, rozdělením štábu na jednotlivé podsystémy, vybavením štábů odpovídající technikou velení a jistě i některými nároky na postoj k počtům lidí potřebným pro velení vůbec a ekonomickým nárokům na vybavení štábů odpovídajícími prostředky. Zde je možné hledat optimální varianty. Ovšem v jednom není možné hledat jinou variantu. To je v naší odpovědnosti za odolnost systému velení, za to, abychom v co nejkratší době všichni pochopili, že jsme pro tuto záležitost udělali ještě velice málo a že to není správné. Kdo bude velet a bude dobře velet, ten má v příštím střetnutí na půl vyhráno, kdo velet nebude, ten má jistě ne na půl, ale zcela prohráno.